

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
бізнес-технологій УАБС

_____ І.І.Д'яконова
(підпис)

“ _____ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК (ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ)»

Освітньо-кваліфікаційний рівень/Ступінь: бакалавр

Напрямок підготовки/Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Форма навчання: денна

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит. т.	Аудиторна робота, годин				СРС, годин			Форма контролю
		Всього	Лекції	Практичні	Лабораторні	Загалом	ІРС	Інд. завдання. вид / обсяг	
3	150/5	64	32	32		86			МА+ДСК
4	120/4	64	32	32		56			МА+ДСК
4	30/1					30		КР/30	захист

Розробник : к.е.н., доцент Серпенінова Ю.С.

Затверджено на засіданні кафедри, протоколом № 1 від 30.08.2018 р.

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

Савченко Т.Г.

(ПІБ)

Суми – 2018

1. ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1 Мета і завдання викладання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Завдання дисципліни: оволодіння принципами бухгалтерського обліку, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в бухгалтерському обліку для відображення інформації про господарську діяльність, набуття навиків застосування технічних прийомів реєстрації облікової інформації, формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; загальне розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Після засвоєння матеріалу навчальної дисципліни студент повинен:

ЗНАТИ: сутність бухгалтерського обліку та історичні аспекти його становлення; принципи, на яких ґрунтується бухгалтерський облік; предмет і метод бухгалтерського обліку; сутність елементів методу бухгалтерського обліку (документація та інвентаризація; оцінка та калькуляція; бухгалтерські рахунки та подвійний запис; бухгалтерський баланс); порядок відображення в обліку основних господарських процесів: створення підприємства, постачання, виробництво, реалізація; зміст облікової реєстрації; сутність та основні принципи управлінського обліку; основи організації бухгалтерського обліку.

ВМІТИ: використовувати норми та окремі положення нормативно-законодавчих актів в практичних ситуаціях ведення бухгалтерського обліку на підприємстві; складати прості кореспонденції рахунків за фактом господарських операцій, використовуючи План рахунків бухгалтерського обліку; визначати фінансовий результат основної діяльності підприємства; складати баланс підприємства.

1.2 Місце дисципліни у навчальному процесі

Дисципліна «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» тісно пов'язана з іншими економічними дисциплінами: «Економіка підприємства», «Фінансовий облік-1», «Фінансовий облік-2», «Бухгалтерський облік в бюджетних установах», «Облік в галузях економічної діяльності», «Управлінський облік», «Економічний аналіз», «Облік на малих підприємствах», «Звітність підприємства», «Аудит» та ін., що дає змогу закріпити вже набуті знання і поглибити професійну підготовку фахівців економічного профілю.

2. ПРОГРАМА КУРСУ

ТЕМА 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЙОГО СУТНІСТЬ І ХАРАКТЕРИСТИКА

Загальні відомості про господарський облік та його роль в системі управління. Види господарського обліку. Суть, мета та об'єкти оперативного, бухгалтерського та статистичного обліку. Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, їх загальна характеристика та особливості. Загальне нормативно-правове керівництво бухгалтерським обліком в Україні.

ТЕМА 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Роль бухгалтерського обліку у сучасній системі управління суб'єктом господарювання, його основні завдання. Облікова інформація у процесі прийняття управлінських рішень. Функції бухгалтерського обліку. Основні принципи бухгалтерського обліку. Види бухгалтерського обліку. Загальна і порівняльна характеристика фінансового, управлінського та податкового обліку. Користувачі бухгалтерської інформації та їх інформаційні потреби. Вимірники, що використовуються в бухгалтерському обліку.

ТЕМА 3. ПРЕДМЕТ І МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Загальна характеристика предмету бухгалтерського обліку та його складових. Активи підприємства та їх класифікація. Сутність та зміст необоротних і оборотних активів. Пасиви підприємства та їх класифікація. Склад і характеристика власного капіталу та зобов'язань підприємства. Загальна характеристика основних господарських процесів та їх результатів: придбання, виробництва, реалізації. Поняття методу та характеристика методичних прийомів бухгалтерського обліку. Визначення елементів методу бухгалтерського обліку та взаємозв'язок між ними.

ТЕМА 4. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС

Загальне поняття про бухгалтерський баланс. Значення балансового узагальнення інформації про господарські засоби, власний капітал та зобов'язання. Елементи бухгалтерського балансу. Поняття статті балансу, групування статей балансу в групи і розділи активу і пасиву. Зміст і коротка характеристика статей активу і пасиву балансу. Класифікація бухгалтерських балансів за термінами складання та обсягу інформації. Вплив господарських операцій на стан балансу. Типи балансових змін.

ТЕМА 5. РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС

Призначення бухгалтерських рахунків і порядок їх відкриття. Сутність подвійного запису господарських операцій на бухгалтерських рахунках. Узагальнення даних поточного обліку. Оборотні відомості по рахунках синтетичного і аналітичного обліку, їх призначення та порядок складання. Взаємозв'язок між рахунками і балансом. Загальний порядок складання бухгалтерського балансу з використанням оборотної відомості за синтетичними рахунками.

ТЕМА 6. КЛАСИФІКАЦІЯ РАХУНКІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Значення і ознаки класифікації рахунків бухгалтерського обліку. Класифікація рахунків за економічним змістом як основа побудови типових планів рахунків бухгалтерського обліку. Значення класифікації рахунків за призначенням та структурою. Принципи побудови плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій. Групування бухгалтерських рахунків та коротка характеристика рахунків кожного класу та їх використання з метою складання фінансової звітності.

ТЕМА 7. ПЕРВИННЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ: ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Суть і значення первинних документів в організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Класифікація документів за призначенням, за способом відображення операцій, за місцем складення, за порядком складання. Поняття документообігу та фактори, які впливають на його тривалість. Етапи (стадії) документообігу.

ТЕМА 8. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Необхідність проведення інвентаризації активів і фінансових зобов'язань підприємства, її значення та класифікація. Документальне оформлення результатів проведення інвентаризації, поняття та відображення на бухгалтерських рахунках інвентаризаційних різниць.

ТЕМА 9. ВАРТІСНЕ ВИМІРЮВАННЯ ОБС'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ОЦІНКА І КАЛЬКУЛЮВАННЯ

Оцінка як система вартісного виміру: поняття, принципи, методи. Економічний зміст методів оцінки активів. Основні правила визначення первісної вартості активів. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку: поняття, значення, види та об'єкти калькуляції. Класифікація витрат виробництва.

ТЕМА 10. ОБЛІКОВА РЕЄСТРАЦІЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ДАНИХ БУХГАЛТЕРСЬОГО ОБЛІКУ

Поняття облікових реєстрів. Класифікація облікових реєстрів. Техніка записів в облікові реєстри. Виправлення помилок в облікових реєстрах: види помилок та способи їх виправлення. Поняття форм обліку, вимоги до форм обліку. Принципи побудови, переваги та недоліки меморіально-ордерної та журнально-ордерної форм обліку. Поняття простої та спрощеної форми бухгалтерського обліку. Автоматизовані форми бухгалтерського обліку.

ТЕМА 11. ОБЛІК ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА, ФОРМУВАННЯ ТА ЗМІНИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Характеристика процесу створення підприємства та завдання обліку. Види власного капіталу. Порядок формування статутного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм. Облік формування статутного капіталу. Облік змін розміру статутного капіталу. Облік капіталу у дооцінках. Облік резервного капіталу. Облік вилученого капіталу

ТЕМА 12. ОБЛІК ПРОЦЕСУ ПРИДБАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Характеристика процесу придбання та завдання обліку. Поняття податку на додану вартість. Облік придбання необоротних активів. Порядок нарахування амортизації та її відображення в обліку. Облік придбання запасів. Поняття транспортно-заготівельних витрат та їх відображення в обліку. Облік використання запасів

ТЕМА 13. ОБЛІК ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ, ВИКОНАННЯ РОБІТ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ

Характеристика процесу виробництва та завдання обліку. Характеристика видів виробництв. Порядок формування виробничої собівартості. Відображення в

обліку виробничих витрат. Загальновиробничі витрати: склад, порядок розподілу та відображення в обліку. Облік готової продукції

ТЕМА 14. ОБЛІК ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ, ВИКОНАННЯ РОБІТ І ПОСЛУГ

Характеристика процесу реалізації та завдання обліку. Формування та відображення в обліку собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Відображення в обліку виручки від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг).

ТЕМА 15. ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

Визначення та визнання витрат. Склад витрат. Відображення витрат в обліку. Визначення та визнання доходів. Класифікація доходів. Відображення доходів в обліку. Порядок визначення та відображення в обліку фінансових результатів.

ТЕМА 16. ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Поняття та класифікація бухгалтерської звітності. Визначення, мета складання, функції та принципи підготовки фінансової звітності. Інформаційні потреби основних користувачів фінансових звітів. Загальні вимоги до фінансової звітності. Підготовча робота перед складанням фінансової звітності. Склад та характеристика основних компонентів фінансової звітності. Порядок подання фінансової звітності.

ТЕМА 17. МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Напрямки уніфікації бухгалтерського обліку. Поняття гармонізації і стандартизації бухгалтерського обліку. Історія виникнення міжнародних стандартів, функції Комітету з міжнародних стандартів. Загальна характеристика

міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності.

ТЕМА 18. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬОГО ОБЛІКУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Поняття принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Нормативно-правове регулювання організації бухгалтерського обліку. Практичне застосування принципів бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Т е м а	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні, годин	Лабораторні, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (СРС), годин	Індивід. завдання, годин (із обсягу СРС)
Тема 1. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його суть і характеристика	15	4	2		9	
Тема 2. Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання	13	2	2		9	
Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку	19	4	6		9	
Тема 4. Бухгалтерський баланс	19	4	6		9	
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	17	4	4		9	
Тема 6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку	15	4	2		9	
Тема 7. Первинне спостереження: документація та документування в бухгалтерському обліку	13	2	2		9	
Тема 8. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку	13	2	2		9	
Тема 9. Вартісне вимірювання: оцінка і калькулювання	15	4	2		9	
Тема 10. Облікова реєстрація та узагальнення даних	9	2	2		5	

бухгалтерського обліку						
Модульний контроль	2		2			
Разом за 3-й семестр	150	32	32		86	
Тема 11. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу	15	4	4		7	
Тема 12. Облік процесу придбання та використання активів підприємства	15	4	4		7	
Тема 13. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг	15	4	4		7	
Тема 14. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг	15	4	4		7	
Тема 15. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів	15	4	4		7	
Тема 16. Основи фінансової звітності	15	4	4		7	
Тема 17. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	13	4	2		7	
Тема 18. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання	15	4	4		7	
Модульний контроль	2		2			
Разом за 4-й семестр	120	32	32		56	
Курсова робота	30					30
Всього з навчальної дисципліни	300	64	64		142	30

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Номер лекційного заняття	Тема та основні питання, що розглядаються на лекції	Обсяг лекційних занять, годин	Посилання на основну літературу
1,2	Тема 1. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його суть і характеристика 1.1. Поняття та види господарського обліку 1.2. Сутність бухгалтерського обліку та характеристика його видів 1.3. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	4	[1], с. 10 - 20 [2], с. 5 - 13, 17-27. [3], с. 11-22
3	Тема 2. Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання	2	[2], с. 28-43, 72-87

	<p>2.1. Роль бухгалтерського обліку у сучасній системі управління суб'єктом господарювання, його основні завдання</p> <p>2.2. Функції бухгалтерського обліку.</p> <p>2.3 Користувачі облікової інформації та їх інформаційні потреби</p> <p>2.4. Вимірники, що застосовуються в бухгалтерському обліку</p>		[3], с. 15-21
4,5	<p>Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку</p> <p>3.1. Загальна характеристика предмету бухгалтерського обліку</p> <p>3.2 Активи підприємства та їх класифікація</p> <p>3.3. Пасиви підприємства та їх класифікація</p> <p>3.4. Загальна характеристика методу бухгалтерського обліку</p>	4	<p>[1], с. 25-39</p> <p>[2], с. 28-42, 43-52</p> <p>[3], с. 28-32, 35-39</p>
6,7	<p>Тема 4. Бухгалтерський баланс</p> <p>4.1. Поняття та структура бухгалтерського балансу</p> <p>4.2. Класифікація бухгалтерських балансів</p> <p>4.3. Зміст активу</p> <p>4.4. Зміст пасиву балансу</p> <p>4.5. Типи балансових змін</p>	4	<p>[1], с. 41-50</p> <p>[2], с. 87-97, 97-103</p> <p>[3], с. 39-59</p>
8,9	<p>Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис</p> <p>5.1. Призначення бухгалтерських рахунків</p> <p>5.2. Поняття активних, пасивних і активно-пасивних рахунків. Визначення оборотів і кінцевого залишку (сальдо) на рахунку</p> <p>5.3. Подвійний запис на рахунках. Кореспонденція рахунків.</p> <p>5.4. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку, їх взаємозв'язок</p> <p>5.5. Узагальнення даних поточного обліку. Зміст та призначення оборотних відомостей.</p> <p>5.6. Зв'язок між рахунками і балансом</p>	4	<p>[1], с.51-68</p> <p>[2], с. 111-161</p> <p>[3], с. 65-80</p>
10,11	<p>Тема 6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку</p> <p>6.1. Значення і ознаки класифікації рахунків</p> <p>6.2. Класифікація рахунків за економічним змістом</p> <p>6.3. Класифікація рахунків за призначенням і структурою</p> <p>6.4. Принципи побудови плану рахунків бухгалтерського обліку підприємств</p>	4	<p>[1], с.70-87</p> <p>[2], с. 221-241</p> <p>[3], с. 96-99</p>
12	<p>Тема 7. Первинне спостереження: документація та документування в бухгалтерському обліку</p> <p>7.1. Суть та значення документів</p> <p>7.2. Класифікація документів</p> <p>7.3. Вимоги до змісту і оформлення документів</p> <p>7.4. Поняття та етапи документообігу. Графіки документообігу</p> <p>7.5. Поняття електронних документів та електронного документообігу</p>	2	<p>[1], с. 120-126</p> <p>[2], с. 162-172</p> <p>[3], с.158-177</p>
13	<p>Тема 8. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку</p> <p>8.1. Інвентаризація, її значення, завдання та види</p>	2	<p>[1], с. 129-137</p> <p>[2], с. 177-190</p> <p>[3], с. 184-191</p>

	8.2. Порядок проведення інвентаризації та виявлення її результатів 8.3. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей 8.4. Відображення результатів інвентаризації в обліку		
14,15	Тема 9. Вартісне вимірювання: оцінка і калькулювання 9.1. Оцінка як система вартісного виміру 9.2. Методи оцінки 9.3. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку 9.4. Класифікація витрат виробництва	4	[1], с.89-93 [2], с. 190-192 [3], с.202-215
16	Тема 10. Облікова реєстрація та узагальнення даних бухгалтерського обліку 10.1.Поняття облікових реєстрів. Класифікація облікових реєстрів. 10.2.Техніка записів в облікові реєстри. 10.3.Виправлення помилок в облікових реєстрах: види помилок та способи їх виправлення. 10.4.Поняття форм обліку, вимоги до форм обліку. 10.5.Принципи побудови, переваги та недоліки меморіально-ордерної та журнально-ордерної форм обліку. 10.6.Поняття простої та спрощеної форми бухгалтерського обліку. Автоматизовані форми бухгалтерського обліку.	2	[1], с.138-164 [2], с. 193-195 [3], с.217-220
	Разом за 3-й семестр	32	
17,18	Тема 11. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу 11.1. Завдання обліку при створенні підприємства 11.2. Види власного капіталу 11.3. Порядок формування статутного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм 11.4. Облік формування статутного капіталу 11.5. Облік змін розміру статутного капіталу 11.6. Облік капіталу у дооцінках 11.7. Облік резервного капіталу 11.8. Облік вилученого капіталу	4	[1], с. 281 – 292
19,20	Тема 12. Облік процесу придбання та використання активів підприємства 12.1. Характеристика процесу придбання та завдання обліку 12.2. Поняття податку на додану вартість 12.3. Облік придбання необоротних активів 12.4. Порядок нарахування амортизації та її відображення в обліку 12.5. Облік придбання запасів 12.6. Поняття транспортно-заготівельних витрат та їх відображення в обліку 12.7. Облік використання запасів	4	[1], с. 281 – 292
21,22	Тема 13. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг 13.1. Характеристика процесу виробництва та завдання обліку	4	[1], с.266-281

	13.2. Характеристика видів виробництв 13.3. Порядок формування виробничої собівартості 13.4. Відображення в обліку виробничих витрат 13.5. Загальновиробничі витрати: склад, порядок розподілу та відображення в обліку 13.6. Облік готової продукції		
23	Тема 14. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг 14.1. Характеристика процесу реалізації та завдання обліку 14.2. Відображення в обліку собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) 14.3. Відображення в обліку виручки від реалізації	4	[1], с. 281 – 292
24,25	Тема 15. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів 15.1. Визначення та визнання витрат 15.2. Склад витрат 15.3. Відображення витрат в обліку 15.4. Визначення та визнання доходів 15.5. Класифікація доходів 15.6. Відображення доходів в обліку 15.7. Порядок визначення та відображення в обліку фінансових результатів	4	[1], с. 281 – 292
26	Тема 16. Основи фінансової звітності 16.1. Поняття та класифікація бухгалтерської звітності 16.2. Характеристика форм фінансової звітності 16.3. Основи підготовки та складання фінансової звітності 16.5. Відповідальність за складання та подання фінансової звітності. Терміни зберігання фінансової звітності 16.6. Особливості переходу українських підприємств до складання звітності за міжнародними стандартами	4	[1], с. 166 – 175 [3], с. 22-26
27	Тема 17. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні 17.1. Сутність і необхідність стандартизації в системі бухгалтерського обліку та звітності 17.2. Процеси конвергенції облікових систем різних країн світу 17.3. Гармонізація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з міжнародними стандартами	4	[2], с. 313-317 [13], с.420-425 [17], с. 192-212
28	Тема 18. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання 18.1. Поняття принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. 18.2. Нормативно-правове регулювання організації бухгалтерського обліку. 18.3. Практичне застосування принципів бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання.	4	[2], с.301-313, 317-320 [3], с.406-436
	Разом за 4-й семестр	32	
	Всього	64	

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Розділ	Номер заняття	Тема та основні питання, що розглядаються на занятті	Обсяг практичних занять, годин	Посилання на основну літературу
	1	Тема 1. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його суть і характеристика 1.Поняття, необхідність і види господарського обліку. 2.Характеристика статистичного обліку та його роль в економіці держави. 3.Сутність і мета оперативного обліку. 4.Загальна характеристика бухгалтерського обліку та його особливості у порівнянні з іншими видами господарського обліку. 5.Сутність бухгалтерського фінансового обліку.	2	[1], с. 10 - 20 [2], с. 5 - 13, 17-27. [3], с. 11-22 [4], [5], [7]
	2	Тема 2 Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання 1.Поняття, значення та потреба ведення бухгалтерського обліку. 2.Вимірники, що застосовуються в бухгалтерському обліку. 3.Основні принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності. 4.Завдання бухгалтерського обліку.	2	[1], с. 281 – 292 [2], с. 28-43, 72-87 [3], с. 15-21 [4], [5], [7]
	3,4,5	Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку 1. Характеристика господарських процесів. 2. Метод бухгалтерського обліку: складові і приклади 3. Характеристика видів активів 4. Характеристика видів пасивів	6	[1], с. 25-39 [2], с. 28-42, 43-52 [3], с. 28-32, 35-39 [4], [5], [7]
	6,7	Тема 4. Бухгалтерський баланс 1. Структура бухгалтерського балансу 2. Зміст активу 3. Зміст пасиву балансу 4. Приклади і характеристика балансових змін	6	[1], с. 41-50 [2], с. 87-97, 97-103 [3], с. 39-59 [4], [5], [7]
	8	Модульна контрольна робота	2	
	9,10,11	Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис 1.Поняття рахунків в бухгалтерському обліку 2.Сутність активних рахунків, приклади 3. Сутність пасивних рахунків, приклади 4.Сутність активно-пасивних рахунків, приклади	4	[1], с.51-68 [2], с. 111-161 [3], с. 65-80 [6], с. 19 [4], [5], [7]
	12	Тема 6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку 1.Поняття та види планів рахунків бухгалтерського обліку в Україні; 2. Система кодування, прийнята в побудові	2	[1], с.70-87 [2], с. 221-241 [3], с. 96-99 [4], [5], [7]

		плану рахунків; 3. Поняття робочого плану рахунків бухгалтерського обліку.		
	13	Тема 7. Первинне спостереження: документація та документування в бухгалтерському обліку 1. Поняття документів 2. Класифікація документів 3. Зміст і оформлення документів 4. Поняття графіків документообігу	2	[1], с. 120-126 [2], с. 162-172 [3], с.158-177 [4], [5], [7]
	14	Тема 8. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку 1. Значення, завдання та види інвентаризації 2. Порядок проведення інвентаризації 3. Визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей 4. Відображення результатів інвентаризації в обліку	2	[1], с. 129-137 [2], с. 177-190 [3], с. 184-191 [4], [5], [7]
	15	Тема 9. Вартісне вимірювання: оцінка і калькулювання 1. Поняття оцінки 2. Сутність методів оцінки 3. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку 4. Класифікація витрат виробництва	2	[1], с.89-93 [2], с. 190-192 [3], с.202-215 [4], [5], [7]
	16	Тема 10. Облікова реєстрація та узагальнення даних бухгалтерського обліку 1.Поняття облікових реєстрів. 2.Техніка записів в облікові реєстри. 3.Види помилок та способи їх виправлення. 4.Поняття форм обліку, вимоги до форм обліку.	1	[2], с. 257-282 [3], с. 316-366 [4], [5], [7]
		Модульна контрольна робота	1	
		Разом за 3-й семестр	32	
	17,18	Тема 11. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу 1. Завдання обліку при створенні підприємства 2. Характеристика видів власного капіталу 3. Порядок формування статутного капіталу підприємств різних організаційно-правових форм 4. Облік формування статутного капіталу 5. Облік інших видів капіталу	4	[1], с. 281 – 292 [4], [5], [7]
	19,20	Тема 12. Облік процесу придбання та використання активів підприємства 1. Характеристика процесу придбання та завдання обліку 2. Сутність податку на додану вартість 3. Порядок формування первісної вартості необоротних активів	4	[1], с. 281 – 292 [4], [5], [7]

		4. Нарахування амортизації та її відображення в обліку 5. Облік придбання запасів 6. Методи нарахування та відображення в обліку транспортно-заготівельних витрат		
	21,22	Тема 13. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг 1. Характеристика процесу виробництва та завдання обліку 2. Види виробництв 3. Порядок формування виробничої собівартості 4. Загальновиробничі витрати: склад, порядок розподілу та відображення в обліку	4	[1], с.266-281 [4], [5], [7]
	23,24	Тема 14. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг 1. Характеристика процесу реалізації та завдання обліку 2. Формування собівартості реалізації 3. Відображення в обліку собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) 4. Відображення в обліку виручки від реалізації	4	[1], с. 281 – 292 [4], [5], [7]
	25,26	Тема 15. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів 1. Визначення та визнання витрат 2. Склад витрат та відображення витрат в обліку 3. Визначення та визнання доходів 4. Класифікація доходів та відображення доходів в обліку 5. Порядок визначення та відображення в обліку фінансових результатів	4	[1], с. 281 – 292 [4], [5], [7]
	27,28	Тема 16. Основи фінансової звітності 1. Поняття та класифікація бухгалтерської звітності 2. Характеристика форм фінансової звітності 3. Основи підготовки та складання фінансової звітності 4. Відповідальність за складання фінансової звітності	4	[1], с.166-175 [2], с.282-301 [3], с.374-399 [4], [5], [7]
	29	Тема 17. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні 17.1. Сутність і необхідність стандартизації в системі бухгалтерського обліку та звітності 17.2. Процеси конвергенції облікових систем різних країн світу 17.3. Гармонізація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності з міжнародними стандартами	2	[2], с. 313-317 [13], с.420-425 [17], с. 192-212

	30,31	Тема 18. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання 18.1.Поняття принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. 18.2.Нормативно-правове регулювання організації бухгалтерського обліку. 18.3.Практичне застосування принципів бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання	4	[2], с.301-313, 317-320 [3], с.406-436
	32	Модульна контрольна робота	2	
		Разом за 4-й семестр	32	
		Всього	64	

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Номер теми	Назва теми та основні питання, що виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Посилання на літературу
1	Тема 1. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його суть і характеристика 1.Призначення та мета бухгалтерського управлінського обліку. 2.Порівняльна характеристика фінансового та управлінського обліку. 3.Поняття і мета податкового обліку. 4.Взаємозв'язок між видами господарського обліку. 5.Методологічне керівництво бухгалтерським обліком та звітністю в Україні. 6.Поняття та загальна характеристика П(С)БО. 7.Зміст Закону "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"	9	[1], с. 10 - 20 [2], с. 5 - 13, 17-27. [3], с. 11-22 [9], с. 6-17 [10], с. 4-5 [13], с. 8-9 [16], с. 4-5
2	Тема 2. Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання 1.Вимоги до ведення бухгалтерського обліку. 2. Класифікація користувачів облікової інформації. 3. Інформаційні потреби користувачів облікової інформації. 4. Вимоги до облікової інформації.	9	[2], с. 28-43, 72-87 [3], с. 15-21 [10], с. 9-18 [13], с.10-14
3	Тема 3. Предмет і метод бухгалтерського обліку 1.Поняття і складові частини предмету бухгалтерського обліку. 2. Загальна схема класифікації активів підприємства. 3. Загальна характеристика класифікації пасивів підприємства.	9	[1], с. 25-39 [2], с. 28-42, 43-52 [3], с. 28-32, 35-39 [6], с. 17 [7], с. 5-13 [9], с. 49-51 [15], с. 20-24
4	Тема 4. Бухгалтерський баланс 1. Визначення балансу як елемента методу бухгалтерського обліку і як форми фінансової звітності; 2. Види балансів; 3. Мета і загальний зміст балансу.	9	[1], с. 41-50 [2], с. 87-97, 97-103 [3], с. 39-59 [7], с. 14-25

	4. Елементи бухгалтерського балансу. 5. Групування статей активу балансу. 6. Групування статей пасиву балансу.		[9], с. 58-64 [13], с. 23-34
5	Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис 1. Приклади активних, пасивних та активно-пасивних рахунків; 2. Приклади кореспонденції рахунків; 3. Визначення оборотів та залишків; 4. Зміст та призначення оборотних відомостей; 5. Відображення інформації на рахунках і в балансі.	9	[1], с.51-68 [2], с. 111-161 [3], с. 65-80 [6], с. 19 [12], с. 17-37 [13], с.37-58 [14], с. 41-46
6	Тема 6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку. 1.Ознаки класифікації бухгалтерських рахунків; 2. Класифікація рахунків за економічним змістом; 3. Значення класифікації рахунків за призначенням та структурою; 4. Сутність регулюючих контрактивних і контр пасивних рахунків;	9	[1], с.70-87 [2], с. 221-241 [3], с. 96-99 [7], с. 26-42 [9], с. 74-77 [14], с. 46-61
7	Тема 7. Первинне спостереження: документація та документування в бухгалтерському обліку 1.Ознаки класифікації документів; 2.Приклади документів за відповідними класифікаційними ознаками; 3. Порядок заповнення документів.	9	[1], с. 120-126 [2], с. 162-172 [3], с.158-177 [9], с.107-117 [13], с.65-69 [14], с.63-73 [16], с.114-146
8	Тема 8. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку 1.Ознаки класифікації інвентаризації; 2.Функції робочої та постійно діючої інвентаризаційних комісій; 3.Випадки обов'язкового проведення інвентаризації; 4.Поняття матеріальної відповідальності.	9	[1], с. 129-137 [2], с. 177-190 [3], с. 184-191 [9], с. 117-119 [13], с. 69-73 [14], с. 80-87 [16], с. 146-156
9	Тема 9. Вартісне вимірювання: оцінка і калькулювання 1.Оцінка як елементу методу бухгалтерського обліку; 2.Роль грошової оцінки в умовах ринкових відносин; 3. Основні правила визначення первісної вартості активів підприємства; 4. Собівартість та її значення в оцінці діяльності підприємства;	9	[1], с.89-93 [2], с. 190-192 [3], с.202-215 [7], с.44-47 [9], с. 119-126 [13], с. 59-64
10	Тема 10. Облікова реєстрація та узагальнення даних бухгалтерського обліку. 1.Вимоги до форм обліку, 2.Сутність і зміст простої і спрощеної форм бухгалтерського обліку; 3.Основи організації бухгалтерського обліку на підприємствах.	5	[2], с. 257-282 [3], с. 316-366 [13], с. 443-450
	Разом за 3-й семестр	86	
11	Тема 11. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу 1.Власний капітал та його складові; 2.Формування статутного капіталу акціонерних товариств; 3.Порядок збільшення та зменшення статутного капіталу;	7	[2], с.301-313, 317-320 [3], с.406-436

	4. Відображення формування та змін у статутному капіталі на рахунках синтетичного обліку;		
12	Тема 12. Облік процесу придбання та використання активів підприємства 1. Характеристика методів нарахування амортизації; 2. Характеристика методів оцінка вибуття запасів; 3. Поняття торгової націнки	7	[9], с. 555-582 [10], с. 149-207, 213-225 [14], с. 258-271, 276-289, 380-387 [16], с.166-214, 223-248, 248-294, 299
13	Тема 13. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг 1. Характеристика видів виробництва; 2. Порядок розподілу загальновиробничих витрат за відповідною бузою розподілу. 3. Поняття бази розподілу	7	[1], с.266-281 [9], с.555-582 [13], с. 354-382 [14], с. 522-558 [16], с. 432-443, 485-508
14	Тема 14. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг 1. Організація процесу реалізації на підприємстві; 2. Порядок визначення фінансового результату від реалізації. 3. Особливості визначення фінансового результату від наданих послуг	7	[1], с. 281– 292 [9], с. 656-663 [10], с.472-483 [14], с. 577-586 [16], с. 508-519
15	Тема 15. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів 1. Нормативне регламентування обліку витрат і доходів; 2. Принцип відповідності доходів і витрат; 3. Визнання та класифікація доходів і витрат; 4. Напрями використання прибутку підприємства.	7	[13], с. 385-406 [9], с. 715-724 [14], с.696-723 [16], с.519-543
16	Тема 16. Основи фінансової звітності 1. Поняття та класифікація бухгалтерської звітності 2. Мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності 3. Призначення основних компонентів фінансової звітності 4. Зміст форм фінансової звітності	7	[1], с.166-175 [2], с.282-301 [3], с.374-399 [13], с. 408-450 [10], с.563-584 [14], с. 864-874, 879-946 [16], с.605-627
17	Тема 17. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні 1. Сутність стандартизації в системі бухгалтерського обліку та звітності; 2. Поняття конвергенції облікових систем; 3. Поняття гармонізації національної системи бухгалтерського обліку.	7	[2], с. 313-317 [13], с.420-425 [17], с. 192-212
18	Тема 18. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання 1. Поняття принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності у міжнародній практиці; 2. Принципи бухгалтерського обліку в національних та міжнародних стандартах обліку; 3. Практичне застосування принципів бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання.	7	[2], с.301-313, 317-320 [3], с.406-436

	Разом за 4-й семестр	56	
	Всього	142	

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними методами навчання є:

- лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;
- семінарські та практичні заняття: розв'язання типових завдань; ділова гра; робота в групах; робота над індивідуальними завданнями;
- організація самостійної роботи студента: передбачає самостійне опрацювання матеріалу лекції; підготовку до практичних занять згідно методичних вказівок до практичних занять та організації самостійної роботи студентів;
- виконання обов'язкового домашнього завдання: дозволить більш глибоко засвоїти як основний, так і додатковий матеріал з дисципліни, що викладається.
- контроль навчальної роботи: модульний контроль у вигляді письмового завдання, яке включає теоретичну та практичну частини; контрольні опитування (фронтальне опитування; вибіркоче усне опитування; письмове опитування); тестування, фінансовий диктант.

8. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль навчальної роботи студента і оцінювання здійснюються за модульно-рейтинговою системою (регламент додається).

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

9.1. ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

№ п/п	Назва навчально-методичних матеріалів	Вид	Наявність
			Примірн.
	1. Навчальна література (підручники, навчальні посібники)		
1.	Гольцова, С.М. Бухгалтерський облік / С. М. Гольцова, І. Й. Плікус . - Суми : ВТД Університетська книга. – 2007. – 254с. – ISBN 978-966-680-360-6.	Підручник	108
2.	Плиса, В. Й. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – Львів : АТБ, 2017. – 200 с.	Підручник	1
3.	Гудзь, Н. В. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : ЦУЛ, 2016. – 424 с.	Підручник	1
4.	Серпенінової Ю.С. Основи бухгалтерського обліку : навчальний посібник / [Бурденко І.М., Гольцова С. М., Макаренко І.О., Савченко Т.Г., Серпенінова Ю. С.] ; За заг. ред. Серпенінової Ю.С. – Суми : «Винниченко М.Д.», 2016. – 266 с	Навчальний посібник	20
	2. Навчально-методичні матеріали для забезпечення практичних занять		
5	Бухгалтерський облік: практикум : для студ. 3 курсу спеціальн."облік і аудит" денної форми навчання / НБУ, Українська академія банківської справи: Каф-ра бух. обліку і аудиту; укл. С. М. Гольцова. - Суми: Ініціатива, 2002. - 30 с.	Методичні рекомендації	34
6.	Бухгалтерський облік: Теорія бухгалтерського обліку: Збірник ситуаційних задач та завдань для практичних занять та самостійної роботи. Для студентів 2 курсу спеціальності "Облік та аудит" денної форми навчання. - Суми, 2004.	Інформація на електронних носіях	
	3. Навчально-методичні матеріали для забезпечення самостійної роботи (в т.ч. для виконання індивідуальних завдань)		
7.	Трохименко, Л.М.Бухгалтерський облік: Навчально-методичний посібник для самост. вивчення дисц.: У 4 ч. Ч. II. Робочий зошит (форми облікових реєстрів та документів): навчально-методичний посібник для самост. вивч.дисц./ Л. М. Трохименко; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ ім. Вадима Гетьмана. - Вид. 2-ге, без змін. - К.: КНЕУ, 2006. - 88 с.	Посібник	10
8.	Бухгалтерський облік [Текст] : практикум / [уклад.: С. М. Гольцова, Н. В. Овчарова] ;. Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”.– Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2009. – 112 с.	Інформація на електронних носіях	
	4. Методичні матеріали для поточного і підсумкового контролю		

9.	Бухгалтерський облік [Текст] : методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи / [уклад. Ю. М. Тимошенко] ; Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2009. – 34 с.	Інформація на електронних носіях	
----	---	----------------------------------	--

9.2 ДОДАТКОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

10.	Завгородній, В. П. Бухгалтерський облік в Україні (З використанням національних стандартів): навч. посіб. / В. П. Завгородній. – К. : АСК, 2001. – 848 с.
11.	Лишиленко, О. В. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. / О. В. Лишиленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 215 с.
12.	Партин, Г. О. Теорія бухгалтерського обліку / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, М. В. Корягін. – Л. : Магнолія плюс, 2006. – 240 с.
13.	Верига, Ю.А. Бухгалтерський облік : нормативно - правові документи. Коментар: навчальний посібник/ Ю. А. Верига, Г. І. Зима; Мін-во освіти і науки України, Полтавський ун-т споживчої кооперації . - К.: ЦУЛ, 2009. - 656 с.
14.	Плиса, В. Й.. Бухгалтерський облік: навчальний посібник/ В. Й. Плиса, З. П. Плиса. - К.: Каравела, 2010. - 480 с.
15.	Ткаченко, Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник/ Н. М. Ткаченко; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. - 5-те вид., допов. і переробл.. - К.: Алерта, 2011. - 976 с.
16.	Шара, Є. Ю. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік: навчальний посібник/ Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, І. Є. Соколовська-Гонтаренко; Нац. ун-т державної податкової служби України. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 424 с.
17.	Лишиленко, О. В.. Бухгалтерський облік : підручник/ О. В. Лишиленко. - 3-тє вид. переробл. і допов.. - К.: ЦУЛ, 2011. - 670 с.
18.	Бухгалтерський облік (частина II): Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» / За ред. доктора економічних наук, професора В.Ф. Максимової. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 324 с.

10. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕГЛЯДУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

Робоча програма перезатверджена на 20_/20_ навчальний рік (без змін).

Протокол № від “___” _____ 20_ року.

Завідувач кафедри _____

Робоча програма перезатверджена на 20_/20_ навчальний рік (зі змінами, Додаток __).

Протокол № від “___” _____ 20_ року.

Завідувач кафедри _____

Робоча програма перезатверджена на 20_/20_ навчальний рік (зі змінами, Додаток __).

Протокол № від “___” _____ 20_ року.

Завідувач кафедри _____